

Κείμενο

Η γλωσσική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (6552)

Από την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης όλες σχεδόν οι διεθνείς συνδιασκέψεις που είχαν ως θέμα τη συνεργασία των ευρωπαϊκών λαών και τη σχέση της με τις γλώσσες καταλήγουν σε παρόμοια συμπεράσματα. Από αυτά διαπιστώνεται πως η γλωσσική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σαφής: καλλιέργεια όλων των ευρωπαϊκών γλωσσών και ανάπτυξη των δυνατοτήτων και των ευκαιριών για την εκμάθηση από τους ευρωπαίους πολίτες δύο και περισσότερων ξένων γλωσσών.

Η διακηρυγμένη λοιπόν πολιτική είναι σαφής· η πραγματικότητα όμως είναι διαφορετική. Παρά την έναρξη της υλοποίησης πολλών αποφάσεων της προηγούμενης δεκαετίας σχετικά με τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών, υπάρχει στην Ευρώπη φοβία των περισσότερων λαών για συρρίκνωση ή «αλλοίωση» των γλωσσών τους από την επικυριαρχία της αγγλοαμερικανικής, φοβία η οποία δημιουργεί κάποια επιθετικότητα απέναντι στις άλλες γλώσσες.

Ποια είναι λοιπόν σήμερα η κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με το θέμα της γλωσσικής πολιτικής; Σήμερα υπάρχει μια πολιτική από μέρους όλων των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων για διατήρηση, καλλιέργεια και προστασία των εθνικών τους γλωσσών. Ωστόσο, από μέρους των ισχυρών οικονομικά και γλωσσικά χωρών υπάρχει μια τάση για επιβολή των γλωσσών τους ως γλωσσών κοινής επικοινωνίας μέσα στην Ευρώπη. Και τέλος, υπάρχει μια πολιτική, η οποία εκφράζεται θεωρητικά και πρακτικά από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προαγωγή και την καλλιέργεια των άλλων ευρωπαϊκών γλωσσών. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης παίζουν τον ρόλο τους, άλλοτε συνειδητά και άλλοτε όχι.

Από την κατάσταση που παρουσιάζουν τα ευρωπαϊκά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δεν φαίνεται να αντιπροσωπεύονται ισότιμα οι γλώσσες. Υποβαθμίζεται μάλιστα υπερβολικά η επίσημα διακηρυγμένη γλωσσική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης φαίνεται να ακολουθούν τη φυσική πάλη των γλωσσών, από την οποία νικήτρια αποδεικνύεται η γλώσσα του ισχυρότερου οικονομικά και πολιτιστικά έθνους. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στα Μέσα της έντυπης δημοσιογραφίας, αυτά εμμένουν στη χρήση της εθνικής γλώσσας της χώρας στην οποία εκδίδονται, αφού κατά κύριο λόγο απευθύνονται σε κοινό της χώρας τους. Κάποια έντυπα που απευθύνονται σε κοινό έξω από τα σύνορα της χώρας τους και η θεματολογία τους είναι διεθνούς ενδιαφέροντος χρησιμοποιούν κυρίως την αγγλική και

δευτερευόντως τη γαλλική γλώσσα ή και τη γερμανική. Οι σελίδες οι αφιερωμένες στην εκμάθηση και καλλιέργεια άλλων ευρωπαϊκών γλωσσών είναι σχεδόν ανύπαρκτες.

Σ. Χατζησαββίδης (1999). *Ελληνική γλώσσα και δημοσιογραφικός λόγος. Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις*, 85-94. Αθήνα: Gutenberg (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Εφαρμόζουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης την επίσημη γλωσσική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το κείμενο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στην πρώτη παράγραφο (*Από την ίδρυση...γλωσσών*) και τη δεύτερη παράγραφο (*Η διακηρυγμένη ...γλώσσες*) του κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. «εκμάθηση από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύο και περισσότερων ξένων γλωσσών»

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω φράση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. Να επισημάνετε στο κείμενο τρία παραδείγματα μεταφορικής/συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας.

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1 Ο συγγραφέας του κειμένου καταθέτει την άποψη ότι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δεν εφαρμόζουν την επίσημη γλωσσική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά αντίθετα την υποσκάπτουν χωρίς να φροντίζουν για την ισότιμη ανάπτυξη και προβολή όλων των γλωσσών. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι προβάλλουν περισσότερο τη γλώσσα του πιο ισχυρού οικονομικά και πολιτιστικά κράτους. Κατά κύριο λόγο, τα Μέσα κάθε κράτους χρησιμοποιούν την εθνική τους γλώσσα στα έντυπά τους και δευτερευόντως την αγγλική ή τη γαλλική ή τη γερμανική, όταν αυτά παρουσιάζουν θέματα παγκοσμίου ενδιαφέροντος και διακινούνται στο εξωτερικό.

A.2 1^η §: Κύριος σκοπός της Ευρωπαϊκής Ένωσης η εκμάθηση ευρωπαϊκών γλωσσών από τους πολίτες της.
2^η §: Κίνδυνος γλωσσικής αλλοίωσης από την κυριαρχία της αγγλοαμερικανικής γλώσσας.

B.1 Η εκμάθηση από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύο ή και περισσότερων γλωσσών καθίσταται αναγκαία τη σημερινή εποχή. Η εξεύρεση εργασίας σε ένα ξένο κράτος είναι πλέον συχνό φαινόμενο για τους Ευρωπαίους πολίτες. Έτσι, η γλωσσομάθεια αυτή μπορεί να συμβάλλει στη γρήγορη ένταξή τους, βελτιώνοντας την επαφή τους με τον ξένο πολιτισμό και βοηθώντας τους να κατανοήσουν γρηγορότερα τον τρόπο ζωής και σκέψης τους.

B.2 α) «καλλιέργεια όλων των ευρωπαϊκών γλωσσών»
β) «ανάπτυξη των δυνατοτήτων και των ευκαιριών»
γ) «συρρίκνωση ή «αλλοίωση» των γλωσσών»